

Dosarul nr. 2rac-255/21
2-15192834-01-2rac-20092021

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: E. Cojocari)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Sîrbu, D. Dulghieru, V. Buhnaci)

DECIZIE

29 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Iurie Diaconu
Anatolie Țurcan
Victor Boico
Elena Cobzac
Aliona Miron

examinând recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Bursa de Imobile „I.V.C.” Societatea cu Răspundere Limitată împotriva Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, intervenient accesoriu Societate pe Acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” cu privire la repararea prejudiciului și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 30 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” și s-a menținut hotărârea din 19 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă:

La 12 octombrie 2015, Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” cu privire la repararea prejudiciului și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că a deținut în proprietate bunul imobil amplasat pe adresa: XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., nr. cadastral XXXXX, fapt ce se confirmă prin extrasul din Registrul bunurilor imobile.

În perioada 19 noiembrie 2012 – 22 august 2014, ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a posedat și a folosit încăperile de la etajul XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., din str. XXXXX, fără însă să-i achite, ca proprietar al încăperilor menționate, plata pentru folosirea acestora.

Consideră că acțiunile ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, manifestate prin gestionarea ilegală a bunului imobil în litigiu, constituie o ingerință în dreptul ei de proprietate garantat de art.1 din Protocolul nr.1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În viziunea reclamantei, ocuparea și folosirea ilegală de către ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a încăperilor din blocul administrativ din str. XXXXX, pe care le-a deținut cu drept de proprietate privată, fără să i se achite plata pentru folosirea acestora, s-a îmbogățit fără justă cauză, cauzându-i astfel un prejudiciu considerabil sub formă de venit ratat, care prin prisma art.14 și art.1389 din Codul civil (în redacția legii în vigoare la momentul adresării în judecată), urmează să fie reparat de către pârâtă.

Cuantumul prejudiciul cauzat de către pârâtă, pentru folosirea ilegală a încăperilor în litigiu în perioada 19 noiembrie 2012 – 22 august 2014, constituie 3687544 de lei, sumă calculată după următoarea formulă: perioada de timp (19 noiembrie 2012 – 22 august 2014) × 9 Euro (convertită în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la data de 01 a fiecărui luni din perioada menționată) × cu suprafața folosită (XXXXX m.p.) = cuantumul chiriei datorate (prejudiciul cauzat).

A precizat că, în suma de 3687544 de lei, cu titlu de prejudiciu cauzat ei sub formă de venit ratat, nu au fost incluse penalitățile și dobânzile de întârziere, precum și costul de piață pentru darea în locațiune, care de fapt este cu mult mai mare.

A menționat că, a încercat să soluționeze pe cale amiabilă litigiul, însă nu s-a soldat cu succes.

În contextul enunțat, Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL a solicitat admiterea acțiunii și încasarea din contul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” în beneficiul său sumei de 3687544 de lei cu titlu de prejudiciu cauzat pentru folosirea ilegală în perioada 19 noiembrie 2012 – 22 august 2014 a încăperilor de la etajul XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., din str. XXXXX, care i-au aparținut cu drept de proprietate privată, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din 02 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”.

Prin hotărârea din 19 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a fost admisă integral acțiunea depusă de Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL. S-a încasat din contul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” în beneficiul Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL suma de 3687544 de lei cu titlu de prejudiciu și 1270 de lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată. S-a încasat din contul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” în bugetul de stat suma de 48730 de lei taxa de stat.

La 30 mai 2017, ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 30 iunie 2017 a prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 19 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Prin decizia din 10 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, s-a casat integral hotărârea din 19 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și s-a pronunțat o hotărâre nouă de respingere a acțiunii depuse de Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL ca neîntemeiată.

La 12 decembrie 2017, Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL a declarat recurs împotriva deciziei din 10 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 28 martie 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost considerat inadmisibil recursul declarat de Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL.

La 04 martie 2019, Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 10 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 19 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea de revizuire depusă de Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL împotriva deciziei din 10 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău. S-a casat decizia din 10 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu reținerea cauzei în procedura Curții de Apel Chișinău pentru reexaminarea apelului declarat de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” împotriva hotărârii din 19 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

La 30 octombrie 2019, ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a depus cerere de apel concretizată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea integrală a hotărârii din 19 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii depuse de Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL ca neîntemeiată, precum și încasarea din contul Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL sumei de 37500 de lei taxa de stat și 20000 de lei cheltuieli de asistență juridică.

Prin decizia din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, s-a casat integral hotărârea din 19 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și s-a emis o hotărâre nouă de respingere a acțiunii depuse de Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL ca neîntemeiată.

La 23 septembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, reprezentată de avocatul Popa Grigore, a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere, solicitând emiterea unei decizii suplimentare la decizia din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care să se expună în privința solicitării privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 20000 de lei suportate la etapa examinării cauzei în ordine de apel.

Prin decizia suplimentară din 10 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea depusă de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, reprezentată de avocatul Popa Grigore, cu privire la emiterea deciziei suplimentare la decizia din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău. S-a încasat din contul Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL în beneficiul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” suma de 20000 de lei cheltuieli de asistență juridică.

La 21 octombrie 2020, Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL a declarat recurs împotriva deciziei din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia din 27 ianuarie 2021 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL. S-a casat decizia din 22 septembrie 2020 și decizia suplimentară din 10 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La 21 mai 2021, ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a depus cerere de apel concretizată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii din 19 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu dispunerea scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL, ca fiind semnată și

depusă de o persoană neîmpuțernicită sau după caz emiterii unei hotărâri noi de respingere a acțiunii ca neîntemeiată, precum și încasarea din contul Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL în beneficiul său sumei de 37500 de lei taxa de stat și 20000 de lei cheltuieli de asistență juridică.

Prin decizia din 30 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” și s-a menținut hotărârea din 19 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

La 14 septembrie 2021, ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 30 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 19 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, cu dispunerea scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL, ca fiind semnată și depusă de către o persoană neîmpuțernicită sau după caz emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii, precum și încasarea din contul Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL în beneficiul său sumei de 37500 de lei taxa de stat achitată pentru cererea de apel, 25000 de lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de recurs și 20000 de lei cheltuieli de asistență juridică.

În motivarea recursului ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Recurenta a susținut că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că cererea de chemare în judecată din 12 octombrie 2015 a fost semnată și depusă de către o persoană neîmpuțernicită, or, semnătura existentă la rubrica „semnatarul cererii” a fost aplicată din numele administratorului Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL, Malțeva Varvara, prin bară verticală în dreptul funcției, fapt ce presupune că cererea a fost semnată de către o altă persoană în locul administratorului întreprinderii (f.d. 6, vol. I).

Prin urmare, instanța de judecată urma să scoată de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL în temeiul art.267 lit.c) din Codul de procedură civilă.

Atât prima instanță, cât și instanța de apel la emiterea soluțiilor sale s-au axat doar pe înscrierea din Registrul bunurilor imobile din care rezultă că, proprietar al bunului imobil din str. XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., figurează Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL, fără să țină cont de prevederile art.497 alin.(1) din Codul civil (în vigoare la data efectuării înscrierii), potrivit cărora înscrierile făcute în Registrul bunurilor imobile se prezumă autentice și complete până la proba contrară.

Nu s-a ținut cont de faptul că, încheierea din 19 noiembrie 2012 a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău, în temeiul căreia Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL și-a înregistrat dreptul de proprietate asupra bunului imobil în litigiu, a fost casată prin decizia irevocabilă din 17 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță. Ulterior, prin încheierea din 28 iunie 2016 a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău, acțiunea depusă de Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL a fost scoasă de pe rol, iar părțile readuse la poziție inițială. Astfel, bunul imobil

amplasat în XXXXX, nr. cadastral XXXXX, a revenit în proprietatea SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”.

Este arbitrară și eronată concluzia instanței de apel precum că tranzacția de împăcare încheiată la 17 iulie 2012 între SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” și Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL produce efecte juridice până în prezent, părțile contractante, respectând prevederile expuse în ea, nesolicitând întoarcerea executării după pronunțarea deciziei irevocabile din 17 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în condițiile în care încheierea din 19 noiembrie 2012 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, a fost casată, iar ulterior acțiunea, prin care s-a solicitat confirmarea tranzacției de împăcare, a fost scoasă de pe rol.

De asemenea, a reținut că în speță nu pretinde la întoarcerea dreptului de proprietate asupra bunului imobil în litigiu, având în vedere că acesta nu-i aparține, dar cu privire la puterea legală a înscrierii din Registrul bunurilor imobile, ce privește ca proprietar pe Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL, care a fost făcută în temeiul încheierii din 19 noiembrie 2012 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, a fost anulată.

La fel, este eronată concluzia instanței de apel precum că, actualitatea înscrierii în Registrul bunurilor imobile se menține până în prezent ceea ce confirmă dreptul de proprietate al Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL asupra bunului imobil din str. XXXXX, or, dânsa, nefiind titulara dreptului de proprietate, nu putea să solicite radierea sau modificarea înscrierii ca proprietar pe intimată, având în vedere că conform Legii nr.1543 din 25 februarie 1998 cadastrului bunurilor imobile, doar titularul dispune de acest drept.

Subsidiar, instanțele de judecată ierarhic inferioare referitor la prejudiciul și mărimea acestuia, nu au stabilit clar criteriile care trebuie să fie întrunite cumulativ pentru ca un prejudiciu să fie calificat ca venit ratat și prin urmare să fie reparabil. Or, conform art.14 din Codul civil (în redacția legii până la modificările din 01 martie 2019) creditorul trebuie să dovedească posibilitatea obiectivă, reală a obținerii unor venituri, luând în considerare conjunctură dintre cerere și ofertă pe piața de servicii, concurența, existența resurselor materiale și a forței de muncă necesare realizării activității sale comerciale.

De asemenea, la calcularea mărimii venitului încasat, instanța de apel a pus la baza deciziei o probă a cărei valabilitate nu a fost verificată în situația în care Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL a prezentat un certificat eliberat de SRL „GeoInfoSistem”, în care se indică că locațiunea spațiului pentru 1 m.p. constituie 9 Euro, însă acest certificat nu poate fi reținut drept probă în situația în care genul de activitate a firmei respective este „Activități de inginerie și consultanță tehnică legate de acestea” ce presupune că întreprinderea dată nu dispune de competență de a stabili prețul de piață a locațiunii și de a elibera certificate de acest gen, fapt ignorat de instanța de apel.

Recurentul a susținut că de fapt instanța de apel s-a expus doar asupra argumentelor invocate de către Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL, iar în privința argumentelor sale și probele prezentate de către ea, instanța de apel nu a ținut cont, apreciindu-le în mod arbitrar.

În conformitate cu art.434 alin.(1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 30 iunie 2021.

Din actele cauzei rezultă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, prin intermediul oficiului poștal, la 19 iulie 2021 (f.d.72, vol. IV), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către recurentă.

Astfel, recursul declarat la 14 septembrie 2021 este în termen.

La 20 septembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL și SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” copia recursului declarat de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d.90, vol. IV).

La 29 octombrie 2021, Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL, reprezentată de avocatul Bondarenco Andrei, a depus referință, solicitând să fie considerat inadmisibil recursul declarat de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, deoarece temeiurile invocate nu se încadrează în prevederile art.432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Alte referințe nu au fost depuse.

În conformitate cu art.440 alin.(2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 20 aprilie 2022 a considerat recursul declarat de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători poate decide invitarea unor participanți sau reprezentanți ai acestora pentru a se pronunța asupra problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs.

Pentru verificarea problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a considerat oportun invitarea participanților la proces la ședința de judecată.

La ședința de judecată a instanței de recurs s-au prezentat: reprezentanții recurentei ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, Nicolae Rotaru și Sofia Josanu; reprezentantul intimatei Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL, Andrei Bondarenco și reprezentatul intervenientului accesoriu SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”, Nicolae Leșan.

În cadrul ședinței de judecată, reprezentanții recurentei ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, Nicolae Rotaru și Sofia Josanu au solicitat casarea deciziei din 30 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 19 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu dispunerea scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL, ca fiind semnată și depusă de către o persoană neîmputernicită sau, după caz, emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Reprezentantul intimatei Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL, Andrei Bondarenco, susținut de către reprezentatul intervenientului accesoriu SA „Institutul pentru Proiectări

Drumuri Auto”, Nicolae Leșan, au solicitat respingerea recursului, cu menținerea deciziei instanței de apel, pe care o consideră legală și întemeiată.

Audiind declarațiile reprezentanților părților prezenți la ședință, studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile din referința depusă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, casată integrală decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o hotărâre nouă.

Din materialele cauzei rezultă că, la 12 octombrie 2015, Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, intervenient accesoriu SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”, solicitând încasarea din contul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” în beneficiul său a sumei de 3687544 de lei cu titlu de prejudiciu cauzat pentru folosirea ilegală în perioada 19 noiembrie 2012 – 22 august 2014 a încăperilor de la etajul XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., din str. XXXXX, care i-au aparținut cu drept de proprietate privată, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze în prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani prin hotărârea din 19 mai 2017 a admis integral acțiunea depusă de Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL și a dispus încasarea din contul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” în beneficiul Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL a sumei de 3687544 de lei cu titlu de prejudiciu și în bugetul de stat sumei de 48730 de lei cu titlu de taxă de stat.

Prima instanță a motivat soluția de admitere a acțiunii prin faptul că, în cadrul examinării cauzei cu certitudine s-a constatat că reclamanta Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL este proprietarul imobilului amplasat în XXXXX, nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., cu destinație de încăperi pentru oficii, fapt confirmat prin extrasul din Registrul bunurilor imobile.

Prima instanță a constatat că, în perioada 19 noiembrie 2012 - până la 22 august 2014, ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, fără acordul proprietarului Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL, a ocupat ilegal încăperile din str. XXXXX. Or, între Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL și ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” nu a fost încheiat niciun contract de locațiune sau alt tip de contract.

Mai mult, ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a recunoscut că a folosit încăperile în litigiu pentru desfășurarea activității sale în această perioadă de timp.

În circumstanțele enunțate, prima instanță a conchis că prin acțiunile pârâtei a fost lezat dreptul de proprietate al Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL asupra încăperilor în litigiu.

Cu trimitere la prevederile art.316 din Codul civil (în redacția legii în vigoare la momentul adresării în judecată), prima instanță a menționat că, faptul lezării dreptului de proprietate a condiționat prejudicierea considerabilă a societății reclamante sub formă de venit ratat, din care considerente Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL este

îndreptățită la repararea prejudiciului din contul pârâtei ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”. Or, reclamanta Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL în perioada 19 noiembrie 2012 - până la 22 august 2014 a fost lipsită de posibilitatea de a da în locațiune spațiul ocupat de către pârâtă și, prin urmare, de a obține un profit în acest sens.

Totodată, prima instanță a reținut că potrivit certificatului nr.53 din 12 aprilie 2011 eliberat de către SRL „GeoInfoSisitem” (f.d.232, vol. I), prețul mediu de piață pentru darea în locațiune a unui metru pătrat de spațiu destinat pentru oficii, pentru o lună, în cadrul blocului administrativ amplasat în XXXXX, pentru anul 2011, a constituit suma de 9 Euro.

Din tabelul privind formarea prejudiciului cauzat de către pârâtă pentru folosirea ilegală a încăperilor cu destinație de oficii din str. XXXXX, rezultă că quantumul prejudiciului suportat de Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL, pentru perioada 19 noiembrie 2012 - până la 22 august 2014, a constituit 3687544 de lei (XXXXX m.p. × 9 Euro × 21 luni și 3 zile), sumă care urmează să fie încasată din contul pârâtei (f.d.47, vol. I).

Nu a fost reținut argumentul pârâtei precum că, imobilul în litigiu nu a aparținut și nici în prezent nu-i aparține cu drept de proprietate reclamantei, or, acesta contravine suportului probator prezent la actele cauzei.

Cu trimitere la prevederile art.14 alin.(1), art.315-317 și art.1389 din Codul civil (în redacția legii în vigoare la momentul adresării în judecată), prima instanță a concluzionat că au fost întrunite toate condițiile răspunderii civile de către ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, care a folosit ilegal încăperile în litigiu fără să achite careva plăți proprietarului, prin compensarea prejudiciului Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL, suportat de către aceasta în mărime de 3687544 de lei sub formă de venit ratat în perioada 19 noiembrie 2012 - până la 22 august 2014.

La rândul său, Curtea de Apel Chișinău, judecând cauza în ordine de apel, prin decizia din 30 iunie 2021 a respins apelul declarat de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” și a menținut hotărârea din 19 mai 2017 Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

Fiind investită cu judecarea apelului, instanța de apel a motivat soluția prin faptul că prima instanță corect a reținut că Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL, conform datelor din Registrul bunurilor imobile, în perioada 19 noiembrie 2012 - până la 22 august 2014 era proprietarul imobilului amplasat în XXXXX, nr.cadastral XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., cu destinație de încăperi pentru oficii, însă ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, fără acordul proprietarului, în perioada de referință, a ocupat ilegal încăperile din litigiu.

De asemenea, pentru folosirea încăperilor din imobilul situat pe str. XXXXX, în perioada 19 noiembrie 2012 - 22 august 2014, între Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL și ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” nu a fost încheiat contract de locațiune sau alt tip de contract. Mai mult, ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a recunoscut că a folosit încăperile în litigiu pentru desfășurarea activității sale în această perioadă de timp.

Ca rezultat, instanța de apel a constatat temeinicia concluziilor primei instanțe că prin acțiunile pârâtei, reclamanta Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL a fost lezată în dreptul de proprietate, or, conform art.14 alin.(1) și (2) din Codul civil (în redacția legii până la modificările din 01 martie 2019), persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea

integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

Cu trimitere la dispozițiile art.316 și art.1389 din Codul civil (în redacția legii în vigoare la data adresării în judecată), instanța de apel a concluzionat că, Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL este îndreptățită de a pretinde la repararea prejudiciului sub formă de venit ratat din contul ÎS „Administrația de Stat Drumurilor”, or, prin acțiunile ultimei reclamanta a fost lipsită de posibilitatea de a dispune de bunul imobil ocupat de pârâtă și de a obține un profit.

În contextul enunțat, instanța de apel a considerat că prima instanță corect a încasat din contul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” în beneficiul Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL suma de 3687544 de lei cu titlu de prejudiciu sub formă de venit ratat suportat în perioada 19 noiembrie 2012 - până la 22 august 2014.

Cu referire la dreptul de proprietate asupra bunului imobil în litigiu, instanța de apel a reținut că SA „Institutul pentru Proiectare Drumuri Auto” deține dreptul de proprietate privată asupra imobilului - clădire administrativă situată pe str. XXXXX, fapt ce rezultă din adeverința de privatizare nr.XXXXX din 12 martie 2001, Actul de estimare din 01 aprilie 1995, Statutul SA „Institutul pentru Proiectare Drumuri Auto” nr.XXXXX din 08 iunie 1999, hotărârea din 19 iulie 1998 a Judecătorei Economice, hotărârea din 14 iunie 2005 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia 22 septembrie 2005 a Curții Supreme de Justiție, precum și hotărârea din 30 iulie 2010 a Judecătorei Economice de Circumscripție.

Cu toate că, anterior în Registrul bunurilor imobile a fost efectuată înscrierea dreptului de proprietate după statul Republica Moldova și a dreptului de gestiune economică după ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” asupra bunului imobil amplasat în XXXXX, nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., ce formează etajul XXXXX din imobil, totuși la 17 decembrie 2010 Curtea de Apel Chișinău a emis decizia, menținută prin decizia din 06 iulie 2011 a Curții Supreme de Justiție, prin care a fost admisă acțiunea depusă de SA „Institutul pentru Proiectare Drumuri Auto” și a fost anulată decizia Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău privind înregistrarea dreptului de proprietate după statul Republica Moldova și a dreptului de gestiune economică după ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” asupra bunului imobil în litigiu, ca fiind emisă contrar prevederilor legale, fiind obligat Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău să radieze înscrierea dreptului de proprietate după statul Republica Moldova și a dreptului de gestiune economică după ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” asupra bunului imobil dat.

Mai mult ca atât, în cauza conexă, instanțele de judecată anterioare au constatat că bunul imobil (etajul XXXXX), amplasat în XXXXX, constituie proprietatea SA „Institutul pentru Proiectare Drumuri Auto”, iar Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău prin acțiunile sale, prin operarea înscrierii în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate după statul Republica Moldova și a dreptului de gestiune economică după ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, a încălcat dreptul de proprietate a SA „Institutul

pentru Proiectare Drumuri Auto” asupra acestui imobil, astfel, încât aceste înscrieri au fost considerate ilegale și abuzive.

Suplimentar, instanța de apel a reținut că la actele cauzei se atestă hotărârea nr.20-6238/11 din 15 aprilie 2011 a Judecătoriei Economice de Circumscripție Chișinău, prin care s-a dispus încasarea din contul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” în beneficiul SA „Institutul pentru Proiectare Drumuri Auto” sumei de 8421151,76 de lei pentru folosirea încăperilor din imobilul situat în XXXXX, precum și a fost obligată ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” să elibereze încăperile amplasate în XXXXX, prin retrocedarea acestora către SA „Institutul pentru Proiectare Drumuri Auto” (f.d. 139-149, vol. I).

Referitor la Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.661 din 05 septembrie 2012 și partea din anexa nr.6 la Hotărârea Guvernului nr.351 din 23 martie 2005 „Cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile”, la care a făcut trimitere ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, instanța de apel a menționat că prin decizia din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 18 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost casată hotărârea din 30 iunie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău și s-a emis o hotărâre nouă, prin care a fost anulată Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.661 din 05 septembrie 2012 și partea din anexa nr.6 la Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.351 din 23 martie 2005 „Cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile”.

Din cele constatate, și în conformitate cu art.123 alin.(2) din Codul de procedură civilă, instanța de apel a considerat neîntemeiate argumentele ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” privind faptul că bunul imobil cu nr. cadastral XXXXX aparține cu drept de proprietate statului Republica Moldova, or, în speță, se atestă autoritatea lucrului judecat, stabilit prin actele judecătorești irevocabile enunțate supra, prin care cert s-a constatat că bunul imobil din str. XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., aparține cu drept de proprietate privată SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”.

Totodată, instanța de apel a stabilit că, urmare a raporturilor juridice, la 17 iulie 2012 între SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” și Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL a fost încheiată tranzacția de împăcare, prin care s-a decis transmiterea ultimei cu drept de proprietate încăperea izolată, cu suprafața de XXXXX m.p., ceea ce reprezintă XXXXX din bunul imobil - bloc administrativ situat în XXXXX, înregistrat cu nr. cadastral XXXXX, care a fost confirmată de către Judecătoria Botanica mun. Chișinău prin încheierea din 19 noiembrie 2012.

Tranzacția de împăcare și încheierea din 19 noiembrie 2012 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău au servit drept temei de înregistrare a dreptului de proprietate a Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL asupra bunului imobil în litigiu în Registrul bunurilor imobile.

Mai mult, tranzacția de împăcare încheiată între SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” și Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL produce efecte juridice până în prezent, părțile contractante, respectând prevederile expuse în ea și nesolicitând întoarcerea executării după pronunțarea deciziei irevocabile din 17 noiembrie 2014 a

Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis recursul declarat de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, s-a casat încheierea din 28 mai 2014 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, s-a admis cererea de revizuire depusă de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor împotriva încheierii din 19 noiembrie 2012 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, s-a casat încheierea din 19 noiembrie 2012 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, prin care a fost confirmată tranzacția de împăcare din 17 iulie 2012 încheiată între SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” și Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL, cu remiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

De asemenea, instanța de apel a reținut că, actualitatea înscrierii în Registrul bunurilor imobile se menține și în prezent ceea ce confirmă dreptul de proprietate al Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL asupra bunului imobil - etajul XXXXX amplasat în XXXXX.

Pe final, instanța de apel a concluzionat că, prima instanță întemeiat a admis acțiunea Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL cu privire la încasarea prejudiciului în mărime de 3687544 de lei din contul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” pentru folosirea încăperilor în litigiu în perioada 19 noiembrie 2012 - 22 august 2014.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele dosarului, în raport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, constată că instanțele de judecată ierarhic inferioare au apreciat greșit circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei, cu interpretarea eronată a normelor de drept material, din următoarele motive.

În conformitate cu art.117 alin.(1) din Codul de procedură civilă, probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

Conform art.118 alin.(1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Din prevederile art.130 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Din suportul probator prezent la actele cauzei rezultă că, Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL s-a adresat în judecată împotriva SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”, solicitând repararea prejudiciului cauzat în sumă de 837436,80 Euro și 959596,20 de lei MD, cu obligarea părâtei să transmită cota-parte deținută în capitalul social al Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL în sumă de 1186000 de lei.

Litigiul respectiv a fost inițiat ca urmare a deținerii de către SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” a unei părți sociale în capitalul social al Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL în sumă de 1186000 de lei și concomitent, valorificând bunul imobil amplasat în XXXXX, care a fost transmis către Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL în schimbul acestei cote părți din capitalul social în sumă de 1186000 de lei.

Pe parcursul desfășurării procesului părțile au convenit la compensarea benevolă de către SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” a prejudiciului pretins cauzat Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL, și întru asigurarea protejării dreptului ultimei, s-a ajuns la încheierea între părțile în litigiul enunțat a unei tranzacții de împăcare, cu încetarea procesului.

Prin încheierea din 19 noiembrie 2012 a Judecătorei Botanica, mun.Chișinău s-a confirmat tranzacția de împăcare din 17 iulie 2012 încheiată între Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL și SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”. S-a dispus transmiterea către Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL cu drept de proprietate bunul imobil – încăperea izolată, cu suprafața de XXXXX m.p., ce reprezintă XXXXX din bunul imobil – bloc administrativ, situat în XXXXX, înregistrat cu nr.cadastral XXXXX. S-a recunoscut dreptul SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” de a deține cota-parte în capitalul social al Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL în sumă de 1186000 de lei. S-a încetat procesul la acțiunea depusă de Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL împotriva SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” privind transmiterea bunului imobil și repararea prejudiciului în sumă de 837436,8 de Euro și 959596,2 de lei, precum și s-a încasat în mod solidar din contul Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL și SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” suma de 50000 de lei taxa de stat (f.d. 45-48, vol.I).

Se reține că, la 16 august 2013, în baza încheierii din 19 noiembrie 2012 a Judecătorei Botanica, mun.Chișinău, în Registrul bunurilor imobile a fost înregistrat dreptul de proprietate a Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL asupra bunului imobil cu nr.cadastral XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., ce reprezintă XXXXX din bunul imobil – bloc administrativ, situat în XXXXX (f.d. 12, vol.I).

Nefiind de acord cu încheierea din 19 noiembrie 2012 a Judecătorei Botanica, mun.Chișinău, la 11 noiembrie 2013, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor a depus cerere de revizuire împotriva acesteia, care prin încheierea din 28 mai 2014 a Judecătorei Botanica, mun.Chișinău, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă (f.d.49-54, vol.I).

În motivarea soluției de respingere a cererii de revizuire, Judecătoria Botanica, mun.Chișinău a reținut că bunul imobil situat pe str. XXXXX, constituie proprietate a SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”, ce se confirmă prin: adeverința de privatizare nr.XXXXX din 12 martie 2001, Actul de estimare din 01 aprilie 1995; Statutul SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” nr.XXXXX din 08 iunie 1999; hotărârea din 19 iulie 1998 a Judecătorei Economice și hotărârea din 30 iulie 2010 a Judecătorei Economice de Circumscripție.

Mai mult, prin hotărârea irevocabilă nr.3-3807 din 17 decembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 06 iulie 2011 a Curții Supreme de Justiție, a fost admisă acțiunea SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”, anulată decizia Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău privind înregistrarea dreptului de proprietate după Republica Moldova și a dreptului de gestiune a ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” asupra bunului imobil amplasat în XXXXX, nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., ce formează etajul XXXXX din imobil, ca fiind emisă contrar legii și a fost obligat Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău să radieze înscrierea

dreptului de proprietate după Republica Moldova și a dreptului de gestiune economică după ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” asupra bunului imobil sus nominalizat.

La examinarea acțiunii nominalizate, s-a constatat că bunul imobil în litigiu constituie proprietatea SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”, iar prin acțiunile organului cadastral de operare a înscrierii dreptului de proprietate după Republica Moldova și a dreptului de gestiune economică după ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” în Registrul bunurilor imobile, a fost încălcat dreptul de proprietate a SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” asupra imobilului dat, astfel, încât înscrierile contestate au fost considerate ilegale și abuzive.

Din cele menționate, și ținând cont de adeverința de privatizare, actele judecătorești irevocabile, instanța de revizuire a remarcat că bunul imobil nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., ce formează etajul XXXXX din blocul administrativ amplasat în XXXXX, aparține SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”, cu drept de proprietate încă din anul 1999.

La 11 iunie 2014, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor a declarat recurs împotriva încheierii din 28 mai 2014 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău, motivând că instanța de judecată nu a atras în proces adevăratul proprietar al bunului imobil nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., ce reprezintă XXXXX din blocul administrativ amplasat în XXXXX, și anume, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor în baza Hotărârii Guvernului nr.351 din 23 martie 2005 cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile.

Prin decizia din 17 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău a fost admis recursul declarat de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, s-a casat încheierea din 28 mai 2014 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău, soluționând problema în fond, prin care s-a admis cererea de revizuire depusă de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, s-a casat încheierea din 19 noiembrie 2012 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată (f.d.55-57, vol.I).

Iar, prin încheierea din 28 iunie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău a fost scoasă de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL împotriva SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” privind repararea prejudiciului și obligarea transmițerii cotei-părți deținute (f.d.119, vol.I).

Cele menționate supra denotă faptul că, încheierea din 19 noiembrie 2012 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău, (care a constituit temei de înscriere după Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL a dreptului de proprietate a bunului imobil în litigiu), casată ulterior prin decizia din 17 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, nu are nicio putere legală, iar actele efectuate în temeiul unei astfel de hotărâri și-au pierdut efectul juridic.

Distinct, în istoricul evenimentelor descrise, Colegiul lărgit ține să menționeze că, prin Hotărârea Guvernului nr.351 din 23 martie 2005 cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile, bunul imobil – clădire administrativă, cu suprafața de XXXXX m.p. (XXXXX din construcție) din str. XXXXX a fost inclus în lista bunurilor proprietate a statului, aflate

în administrarea Ministerului Transporturilor și Comunicațiilor și gestionat de către ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” (f.d. 71-78, vol.I), care ulterior a fost modificată prin Hotărârea Guvernului nr.661 din 05 septembrie 2012 privind modificarea anexei nr.6 la Hotărârea Guvernului nr.351 din 23 martie 2005 (f.d.79, vol.I).

La 29 noiembrie 2011, SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” s-a adresat în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL și Halk Support LP, solicitând recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Guvernului Republicii Moldova de a anula Hotărârea Guvernului nr.661 din 05 septembrie 2012 și partea din anexa nr.6 la Hotărârea Guvernului nr.351 din 23 martie 2005 cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile, numărul de ordine 26 (Monitorul Oficial al RM anul 2005, nr.129-131, art.1072) cu anularea acestora ca fiind emise contrar legii și încalcă grav dreptul de proprietate asupra bunului imobil situat în XXXXX, nivelul XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p. (ce constituie XXXXX din construcție) și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 30 iunie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău acțiunea depusă de SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” a fost respinsă ca tardivă (f.d.61, vol.I).

La 29 iulie 2015, SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” a declarat apel împotriva hotărârii din 30 iunie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău, iar la 18 ianuarie 2016 Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL a depus cerere de alăturare la apelul declarat de SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”.

Prin decizia din 14 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” și menținută hotărârea din 30 iunie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău.

La 12 septembrie 2016, SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” a declarat recurs împotriva deciziei din 14 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău, iar la 22 noiembrie 2016 Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL a depus cerere de alăturare la recursul declarat de SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”.

Prin decizia din 28 decembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”, casată decizia din 14 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată (f.d.99-108, vol.II).

Prin decizia din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” și cererea de alăturare la apel depusă de Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL, casată integral hotărârea din 30 iunie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău, și pronunțată o hotărâre nouă, prin care a fost admisă acțiunea depusă de SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”. A fost anulată Hotărârea Guvernului nr.661 din 05 septembrie 2012 și partea din anexa nr.6 la Hotărârea Guvernului nr.351 din 23 martie 2005 cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile (f.d.177-193, vol.II).

La 24 aprilie 2018 și respectiv la 25 aprilie 2018 ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” și Guvernul Republicii Moldova au declarat recurs împotriva deciziei din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia irevocabilă din 18 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție au fost respinse recursurile declarate de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” și Guvernul Republicii Moldova, și menținută decizia din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 162-176, vol.II).

Astfel, în decizia irevocabilă din 18 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, prin care s-a menținut decizia din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a reținut că, bunul imobil – clădirea administrativă situată în XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., care constituie XXXXX din întregul bun, încă în anul 1995 a fost inclus în capitalul social al SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”, fapt confirmat prin istoricul societății eliberat de Camera Înregistrării de Stat. Ulterior, prin hotărârea Adunării generale a acționarilor SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” s-a decis micșorarea capitalului social, fiind scos din patrimoniul societății, iar prin hotărârea din 13 iulie 1998 a Judecătoriei Economice a fost dispusă anularea deciziei Adunării Generale a acționarilor privind micșorarea capitalului social al SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”. Prin hotărârea din 14 iunie 2005 a Judecătoriei Economice s-a dispus anularea contractului de înstrăinare a imobilului dintre SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” și Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL, cu repunerea părților în poziție inițială. Astfel, având în vedere că, efect al nulității actului juridic este aducerea părților la poziție inițială, bunul imobil în litigiu, urma a fi restituit proprietarului SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”.

Totodată, s-a stabilit că prin hotărârea irevocabilă și definitivă din 17 decembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 06 iulie 2011 a Curții Supreme de Justiție, care are puterea lucrului judecat, s-a anulat decizia Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău privind înregistrarea dreptului de proprietate după Republica Moldova și a dreptului de gestiune economică după ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” asupra bunului imobil amplasat în XXXXX, nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., ca fiind emisă contrar prevederilor legii, cu obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău să radieze înscrierea dreptului de proprietate după Republica Moldova și a dreptului de gestiune economică după ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” asupra bunului în litigiu nominalizat supra.

S-a remarcat că, prin hotărârea irevocabilă din 17 decembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău s-a constatat că dreptul de proprietate asupra bunului imobil – clădirea administrativă situată în XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., care constituie XXXXX din întreaga construcție, aparține SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”, dobândit prin adeverința de privatizare nr. XXXXX din 12 martie 2001, Actul de estimare din 01 aprilie 1995, Statutul SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” nr. XXXXX din 08 iunie 1999, decizia din 19 iulie 1998 a Judecătoriei Economice, hotărârea din 14 iunie 2005 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 22 septembrie 2005 a Curții Supreme de Justiție, hotărârea din 30 iulie 2010 a Judecătoriei Economice de Circumscripție, care prin prisma art.130 din Codul de procedură civilă, sunt degrevate de probațiune.

Din cele menționate, cu certitudine s-a dovedit faptul că, proprietar al bunului imobil amplasat în XXXXX, nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., ce constituie XXXXX din întreaga construcție, este SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”.

Prin Hotărârea Guvernului nr.351 din 23 martie 2005 cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile, modificată prin Hotărârea Guvernului nr.661 din 05 septembrie 2012, în partea anexei nr.6, în lipsa unei temeii legal, autoritățile statului au dispus de bunul imobil în litigiu, al căruia proprietar este SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”, prin ce a fost încălcat dreptul de proprietate al ultimei, fapt ce constituie o ingerință în dreptul acesteia de proprietate apărât atât de legislația națională, cât și legislația internațională la care Republica Moldova este parte. Mai mult, Guvernul Republicii Moldova nu a demonstrat în niciun fel proporționalitatea ingerinței admise, întrucât legislația națională interzice exproprierea arbitrală, decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreapta și prealabilă despăgubire, nu a confirmat „interesul public” superior celui individual al SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”.

În acest sens, instanța de judecată a conchis că prin hotărârile de Guvern contestate a fost încălcat justul echilibru între drepturile apărute de Convenție și acțiunile autorităților statului.

În conformitate cu art.16 alin.(1) din Codul de procedură civilă, hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Conform art.123 alin.(2) din Codul de procedură civilă, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sunt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

Totodată, potrivit art.14 alin.(1)-(3) din Codul civil, (în redacția legii în vigoare la data adresării în judecată), persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat). Dacă cel care a lezat o persoană într-un drept al ei obține ca urmare venituri, persoana lezată este în drept să ceară, pe lângă reparația prejudiciilor, partea din venit rămasă după reparație.

Se reține că, repararea prejudiciilor reprezintă acea metodă de apărare a drepturilor civile încălcate, care dă posibilitate persoanei drepturile căreia au fost lezate să ceară repararea integrală acestora.

La baza metodei de apărare a dreptului prin repararea prejudiciilor stă unul din principiile fundamentale ale dreptului civil – principiul reparării integrale a

prejudiciului, care constă în despăgubirea titularului dreptului încălcat atât pentru prejudiciul efectiv, cât și pentru venitul ratat.

În conținutul prejudiciului efectiv sunt incluse: cheltuielile pe care o persoană lezată într-un drept le-a suportat real la momentul intentării acțiunii sau care urmează să fie suportate la restabilirea dreptului încălcat, adică cheltuielile suplimentare. La prejudiciul efectiv sunt atribuite și pagubele rezultate din pierrea sau deteriorarea bunurilor, deoarece și în acest caz de asemenea sunt suportate cheltuieli.

Venitul ratat este acel venit care ar fi fost posibil în condițiile unui comportament normal din partea autorului prejudiciului în împrejurări normale (de exemplu, s-ar fi executat contractul).

În toate cazurile de solicitare a reparării prejudiciului fie efectiv, cât și cel care urmează să fie suportat trebuie dovedită legătura cauzală între încălcarea (neexecutarea) obligațiilor și pagubele cauzate, precum și mărimea acestora.

Aceeași cerință trebuie să fie respectată și în cazul solicitării reparării venitului ratat. Persoana păgubită trebuie să dovedească mărimea beneficiului care nu a fost obținut din cauza încălcării obligației, precum și legătura cauzală între neexecutare și venitul ratat.

La calcularea mărimii venitului ratat important este stabilirea realității acelor venituri, care persoana prejudiciată presupunea că-l va obține în condițiile normale ale circuitului civil. Prin condiții normale ale circuitului civil se înțelege acele condiții tipice de funcționare a pieței, asupra cărora nu influențează circumstanțele imprevizibile sau împrejurările considerate ca forță majoră.

Partea lezată într-un drept este protejată sporit prin faptul că i se pune la dispoziție dreptul de a cere, pe lângă repararea prejudiciilor și partea din venit rămasă după reparație, dacă cel care a cauzat prejudiciul obține asemenea venit.

Conform art.1389 alin.(1) din Codul civil (în redacția legii din noiembrie 2012), persoana care, fără temei legal sau contractual, a dobândit ceva (acceptant) ca urmare a executării unei prestații de către o altă persoană (prestator) sau a realizat în alt mod o economie din contul altuia este obligată să restituie acestei alte persoane ceea ce a primit sau a economisit. Nu este relevant faptul dacă îmbogățirea fără justă cauză a avut loc ca rezultat al comportamentului uneia dintre părți, a unui terț sau ca urmare a unei cauze independente de voința lor.

Îmbogățirea fără justă cauză reprezintă un fapt juridic licit, care conform prevederilor art.8 generează drepturi și obligații pentru participanții la raporturi juridice civile. Norma comentată pornește de la principiul echității și instituie regula, potrivit căreia orice persoană care și-a majorat patrimoniul său prin reducerea corelativă a patrimoniului altei persoane fără a fi îndreptățită de un temei juridic este obligată să restituie ceea ce nu-i aparține. Tradițional, aceste raporturi sunt denumite îmbogățire fără justă cauză.

Îmbogățirea fără justă cauză presupune de fiecare dată o majorare a patrimoniului dobânditorului din contul patrimoniului prestatorului. Majorarea se poate produce în rezultatul acțiunilor prestatorului (executarea unei obligații inexistente, supraplata, achitarea repetată a prețului contractului, achitarea unei sume din greșeală, prestarea unui serviciu nedatorat, etc) care sunt urmate fie de transmiterea dreptului de

proprietate, fie a posesiei și/sau folosinței asupra unui bun, fie transmiterea altui drept patrimonial. În anumite situații îmbogățirea fără justă cauză se poate produce în rezultatul dispunerii de un bun de către o persoană neautorizată

Pentru a fi în prezența unui raport juridic de îmbogățire fără justă cauză este important ca îmbogățirea să se producă în lipsa unui temei legal sau contractual.

Normele care reglementează îmbogățirea fără justă cauză au drept scop restabilirea echilibrului patrimonial între părțile acestui raport juridic și joacă un rol protector subsidiar.

Potrivit art.1395 alin.(1) din Codul civil (în redacția legii din noiembrie 2012), persoana care a dobândit un patrimoniu fără justă cauză este obligată să transmită sau să compenseze persoanei îndreptățite toate fructele pe care le-a obținut sau trebuia să le obțină din momentul în care a aflat sau trebuia să afle despre lipsa temeiului prestației acceptate.

Din sensul normei date de drept rezultă că bunurile cu care acceptantul s-a îmbogățit fără justă cauză pot genera venituri fie datorită naturii lor, fie în rezultatul actelor juridice încheiate (închirierea bunurilor). Fructele rezultate de la patrimoniul acceptat fără justă cauză se vor considera obținute și ele fără justă cauză și urmează a fi restituite prestatorului.

Acceptantul este ținut să restituie veniturile obținute sau care trebuia să le obțină din momentul când a aflat sau trebuia să afle despre lipsa justei cauze a prestației acceptate. Sarcina probației este pusă în seama acceptantului, care însă, va fi exonerat de obligația de a restitui fructele obținute până în momentul când a aflat despre lipsa temeiului prestației reținute.

Totodată, art.1398 alin.(1) din Codul civil, (în redacția legii aplicabilă speței la data adresării în judecată), reglementează că, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Din cele menționate supra raportate la cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, actul care a servit drept temei juridic de înregistrare a dreptului de proprietate a asupra bunului imobil nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., ce reprezintă XXXXX din blocul administrativ amplasat în XXXXX, și anume, încheierea nr.2e-683/12 din 19 noiembrie 2012 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău, la momentul adresării Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL în judecată cu prezenta acțiune – 12 octombrie 2015, nu mai exista și nu mai producea efecte juridice, adică părțile au revenit la situația inițială până la adresarea Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL în instanța de judecată împotriva SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” privind repararea prejudiciului și obligarea transmiterii cotei-părți deținute.

Așadar, la caz, fiind incident principiul restabilirii situației anterioare (*restitutio in integrum*), care presupune că tot ce s-a executat în baza unui act judecătoresc casat, să fie restituit, astfel încât părțile raportului juridic să ajungă în situația în care acel act nu s-ar fi emis.

În circumstanțele enunțate, se atestă că Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL nu este îndreptățită de a pretinde din contul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” repararea

prejudiciului sub formă de beneficiu neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat) pentru folosirea încăperilor litigioase în perioada 19 noiembrie 2012 – 22 august 2014, întrucât la data adresării în judecată cu prezenta acțiune nu mai era titularul dreptului de proprietate asupra bunului imobil în litigiu și nu mai dispune de drepturile asupra acestuia garantate de legislația în vigoare, cum ar fi: dreptul de posesiune, folosință și de dispoziție asupra bunului, inclusiv de a beneficia de careva plăți pretinse precum că le-ar fi obținut pe seama acestui bun.

Or, conform art.317 din Codul civil, tot ceea ce produce bunul, precum și tot ceea ce unește bunul ori se încorporează în el ca urmare a faptei proprietarului, a unei alte persoane ori a unui caz fortuit, *revine proprietarului* dacă legea nu prevede altfel.

La caz, proprietarul bunului imobil nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., ce reprezintă XXXXX din blocul administrativ amplasat în XXXXX, cu certitudine se constată că este SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”, fapt ce rezultă din probele din dosar și nu este negat de părțile în litigiu.

Potrivit art.497 alin.(1) din Codul civil, (în redacția legii aplicabilă la momentul efectuării înscrierilor cadastrale), înscrierile făcute în registrul bunurilor imobile se prezumă autentice și complete până la proba contrară.

Prin urmare, înscrierea din Registrul bunurilor imobile referitoare la bunul imobil nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., ce reprezintă XXXXX din blocul administrativ amplasat în XXXXX, unde în calitate de proprietar figurează Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL, nu mai este autentică și nu corespunde realității, având în vedere că există proba contrară – decizia din 17 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost anulată încheierea nr.2e-683/12 din 19 noiembrie 2012 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău, care a stat la baza înregistrării dreptului de proprietate a Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL asupra imobilului în litigiu.

Totodată, potrivit art.38 alin.(1) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543 din 25 februarie 1998, rectificarea unei înregistrări sau a unei înregistrări provizorii se face la cererea persoanei interesate, în temeiul declarației, autentificată notarial sau semnată în fața registratorului, *a titularului dreptului* ce urmează a fi radiat ori modificat sau în temeiul hotărârii judecătorești irevocabile.

Deși în Registrul bunurilor imobile mai persistă până în prezent mențiunea că proprietarul bunului imobil nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., ce reprezintă XXXXXX din blocul administrativ amplasat în XXXXX, este Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL, totuși hotărârea judecătorească, care a servit drept temei legal de înregistrare a dreptului de proprietate al ultimei, la caz, încheierea din 19 noiembrie 2012 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău, este anulată, neavând puterea lucrului judecat pentru a produce efecte juridice față de părțile în litigiu și terțe persoane. Întrucât, înscrierile făcute în Registrul bunurilor imobile sunt autentice și complete până la proba contrară, ceea ce în prezentul litigiu se atestă.

În speță, doar titularul dreptului de proprietate (SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”) dispune de dreptul de a solicita radierea sau modificarea înscrierii în Registrul bunurilor imobile, întrucât actul judecătorec irevocabil - încheierea din 19 noiembrie 2012 a Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău, are puterea lucrului judecat (*res judicata*) prin prisma art.123 alin.(2) din Codul de procedură civilă.

Mai mult, Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL nu a probat și nu a argumentat în niciun mod din care motiv nu a solicitat de la ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, în perioada de referință 19 noiembrie 2012 – 22 august 2014, cât era în vigoare încheierea din 19 noiembrie 2012 a Judecătorei Botanica, mun.Chișinău, (care a fost casată la 17 noiembrie 2014 prin decizia Curții de Apel Chișinău), efectuarea acțiunilor privitor la plata pentru folosirea imobilului și/sau eliberarea spațiului litigios.

Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL s-a adresat în judecată cu prezenta acțiune abia după ce a dispărut temeiul legal în baza căruia și-a înregistrat dreptul de proprietate asupra bunului imobil nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., ce reprezintă XXXXX din blocul administrativ amplasat în XXXXX, care a revenit SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”.

Afară de aceasta, în perioada 29 noiembrie 2011 – 18 decembrie 2018, SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”, ca proprietar al bunului imobil amplasat în XXXXX, nr. cadastral XXXXX, s-a aflat în litigiul cu Guvernul Republicii Moldova privind apărarea dreptului său de proprietate, solicitând anularea Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.661 din 05 septembrie 2012 „Privind modificarea anexei nr.6 la Hotărârea Guvernului nr.351 din 23 martie 2005”, prin care bunul litigios a fost atribuit ilegal în proprietatea statului Republica Moldova.

Dat fiind cele constatate, Colegiul civil, comercial și de contencios lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acțiunea depusă de Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL este neîntemeiată, or, ultima nu este în drept să solicite repararea prejudiciului pretins a fi cauzat de către ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, în perioada 19 noiembrie 2012 – 22 august 2014, pentru gestionarea bunului imobil nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de XXXXX m.p., ce reprezintă XXXXX din blocul administrativ amplasat în XXXXX, în situația în care nu este proprietarul acestui bun imobil, iar în perioada de referință, (cât mai era în vigoare încheierea din 19 noiembrie 2012 a Judecătorei Botanica, mun.Chișinău în baza căreia a dobândit calitatea de proprietar), nu a întreprins nicio măsură în vederea valorificării drepturilor sale.

Distinct se reține că, concomitent cu prezenta cauză, la 27 aprilie 2018, SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” cu privire la încasarea din contul ultimei cu titlu de prejudiciu sub formă de venit ratat pentru perioada 19 noiembrie 2012 – 22 august 2014 pentru folosirea încăperilor din str.XXXXX, nr. cadastral XXXXX și nr.XXXXX, cu suprafața totală de XXXXX m.p. (etajul XXXXX), fără a achita costul pentru folosință, pe care îl estimează în mărime de 3687544 de lei, reieșind din prețul pentru un metru pătrat de spațiu destinat pentru oficiu – 9 euro.

În motivarea acțiunii sale, SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” a invocat că este proprietarul imobilului sus nominalizat în baza Adeverinței de privatizare nr.XXXXX din 12 martie 2001, Actul de estimare din 01 aprilie 1995, Statutul IPDA nr. XXXXX din 08 iunie 1999 și decizia Judecătorei Economice din 19 iulie 1998 (f.d. 209-216, vol.II).

Astfel, pentru același bun imobil în litigiu, pentru aceeași perioadă de timp, atât SA „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”, cât și Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL,

solicită încasarea aceleași sume bănești de 3687544 de lei cu titlu de prejudiciu sub formă de venit ratat.

În același timp, Colegiul lărgit consideră neîntemeiat argumentul recurenteii precum că cererea de chemare în judecată din 12 octombrie 2015 depusă de Bursa de Imobile „I.V.C.” SRL a fost semnată de către o persoană neîmputernicită, prin urmare, instanța de judecată urma să o scoată de pe rol în temeiul art.267 lit.c) din Codul de procedură civilă, deoarece ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” nu a invocat niciun argument plauzibil din care cauză tocmai abia în instanța de apel și recurs a ridicat această întrebare, tolerând situația dată după scurgerea unei perioade îndelungate de timp, or, revenirea la acest argument este contrară prevederilor art.185 alin.(4) din Codul de procedură civilă și art.6 CEDO care garantează accesul liber la justiție și dreptul părților la un proces echitabil.

Pe cale de consecință Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că atât decizia instanței de apel, cât și hotărârea primei instanțe, prin care a fost admisă acțiunea Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL, sunt neîntemeiate, cu aprecierea arbitrară a probelor, cu aplicarea și interpretarea eronată a cadrului legal, din care considerente urmează a fi casate integral.

Totodată, în conformitate cu art.94 alin. 1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Conform art.96 alin.(1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Colegiul lărgit remarcă că, în cererea de recurs ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a solicitat compensarea cheltuielilor de judecată, constituite din: 37500 de lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel, 25000 de lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de recurs și 20000 de lei cheltuieli de asistență juridică.

În speță, se constată dovezi suficiente prin care se confirmă faptul că ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a suportat cheltuieli de judecată în mărime de 37500 de lei la depunerea cererii de apel (conform ordinului de plată nr.830 din 29 mai 2017) (f.d.4, vol.II); în sumă de 25000 de lei la depunerea cererii de recurs conform ordinului de plată nr.1139 din 25 august 2021 (f.d.86, vol.4), precum și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 20000 de lei, fapt ce se confirmă prin ordinul de plată nr.1694 din 25 octombrie 2019, achitate avocatului Grigore Popa care a acționat în judecată în interesele ultimei în apel și recurs în baza mandatelor avocațiale seria MA nr.1315901 din 17 mai 2019 și MA nr.1315912 din 28 octombrie 2019 (f.d.204, vol.II; f.d. 14, 31, vol.III).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, fiind constatată în acest sens aprecierea arbitrară a probelor, cu aplicarea și interpretarea a normelor de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge

la concluzia de a admite recursul depus de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, de a casa integral decizia din 30 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 19 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, și de a pronunța o hotărâre nouă de respingere a acțiunii. Totodată, instanța de recurs consideră necesar de a încasa din contul Bursei de Imobile „I.V.C.” SRL în beneficiul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” suma de 37500 de lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel, 25000 de lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de recurs și 20000 de lei cheltuieli de asistență juridică.

În conformitate cu art.444 și art.445 alin.(1) lit.b) și alin.(3) din Codul de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”.

Se casează integral decizia din 30 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 19 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, și se pronunță o hotărâre nouă, prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Bursa de Imobile „I.V.C.” Societatea cu Răspundere Limitată împotriva Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, intervenient accesoriu Societate pe Acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” cu privire la repararea prejudiciului și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează din contul Bursei de Imobile „I.V.C.” Societate cu Răspundere Limitată în beneficiul Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” suma de 37500 (treizeci și șapte mii cinci sute) de lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel, 25000 (douăzeci și cinci de mii) de lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de recurs și 20000 (douăzeci de mii) de lei cheltuieli de asistență juridică.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iurie Diaconu

judecătorii

Anatolie Țurcan

Victor Boico

Elena Cobzac

Aliona Miron